

PALMIPUUDEPÜHA

(Protsessioonievangeelium B aastal Mk11,1-10)
Lugemine püha Markuse evangeeliumist

Sel ajal kui Jeesus jõudis ühes oma jüngritega Betfagesse, mis on Betaanias Õlimäe juures, saatis ta kaks oma jüngrit teele ja ütles neile: "Minge külasse, mis on teie ees, ja kohe kui te sinna jõuate, leiage te kinniseotud eeslisälu, kelle seljas pole veel keegi istunud. Päästke ta valla ja tooge siia. Aga kui keegi peaks teie käest küsima, miks te nõnda teete, siis ütelge: Issand vajab teda ning saadab ta peatselt tagasi."

Jüngrid läksid ja leidsid eeslisälu ühe värava juures kinniseotud olevat ja nemad sidusid ta lahti. Aga mõned nendest, kes seal seismas olid, küsisid nende käest: "Miks te selle eesli lahti seote?" Ja jüngrid vastasid neile nii nagu Jeesus oli käskinud ning nad jäeti rahule. Siis tõid nad eeslisälu Jeesus juurde, ja nad heitsid oma rõivad üle eesli selja ning Jeesus istus eesli selga. Aga paljud laotasid oma rõivad tema tee peale, teised aga väljadelt toodud haljaid oksid. Ja need, kes käisid Jeesus eel, hüüdsid: "Hoosianna! Kiidetud olgu tema, kes ta tuleb Issanda nimel! Kiidetud olgu meie isa Taaveti tulev kuningriik. Hoosianna Jumalale kõrges." See on Issanda Sõna.

(Esimene lugemine Js50 ,4-7)
Lugemine prohvet Jesaja raamatust:

Nii ütleb Jumala sulane: Issand andis mulle kõneka keele, et ma kinnitaksin väsinut maheda sõnaga. Tema äratas igal hommikul mu kõrva, et ma kuulaksin õpilase kombel. Issand avas minu kõrva, ja ma ei ole pannud vastu ega taganenud. Ma andsin oma selja peksjaile ja oma põsed neile, kes katkusid mu habet. Ma ei peitnud oma palet teotuste ja sülje eest. Sest Issand, mu Jumal, aitab mind ega jäta mind häbisse. Seepärast teen ma oma näo tardunuks kui ränikivi, sest ma tean - ma ei jää häbisse. See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps22 ,8-9. 17-18a. 19-20. 23-24 R:2a)
R: Mu Jumal, mu Jumal, miks Sa oled mind maha jätnud?

Kõik, kes mind näevad, naeravad mu üle,
köverdavad huuli ja raputavad pead:
"Ta lootis Issanda peale,
las nüüd Issand aitab ta välja, kui ta teda armastab!"
R:

Koerakari ümbritseb mind,
ülekohtutegijate jõuk piirab mind.
Nad puurivad läbi mu käed ja jalad,
valust võin üle lugeda kõik oma luud-kondid.
R:

Nad jagavad omavahel ära minu rüü,
heidavad liisku mu särgi üle.
Aga sina, Issand, ära jää minust kaugemale,
mu tugevus, tule mulle appi!
R

Ma tahan teatavaks teha oma vendadele sinu nime,
ja kiita sind ustavate koguduses.
Teie, kes te kardate Issandat, kiitke teda,
ülistage teda, kõik Jaakobi sugu.
R:

(Teine lugemine Fi2 ,6-11)

Lugemine püha apostel Pauluse kirjast filiplastele:

Jeesus Kristus oli oma olemuselt Jumal, kuid ei hoidnud sellest kinni, et Jumalaga võrdne olla, vaid loobus sellest ja võttis sulase näo, ning sai inimese sarnaseks. Ta nägi välja nagu inimene ja alandas iseennast, sai kuulekaks kuni surmani, pealegi ristisurmani. Sellepärast on Jumal tõstnud ta kõrgeks üle kõige ja andnud talle nime üle kõikide nimede, et Jeesuse nime ees painduksid kõik põlved - nii taevaste, maapealsete kui allilmsete omad, ja iga keel tunnistas Jumala Isa auks, et Jeesus Kristus on Issand. See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Fi 2,8-9)

Meie pärast alandas Kristus iseennast ja sai kuulekaks kuni surmani, pealegi ristisurmani. Sellepärast on Jumal tõstnud ta kõrgeks üle kõige ja andnud talle nime üle kõikide nimede.

EVANGEELIUM B AASTAL

(Evangeelium Mk15 ,1-39 s.o. lühendatud variant)

Meie Issanda Jeesuse Kristuse kannatuse lugu püha Markuse järgi:

Varahommikul pidasid ülempreestrid ühes rahvavanemate ja kirjatundjatega nõu ja nad tegid oma otsuse: Jeesus pandi ahelasse ja viidi Pilaatuse kätte. Aga Pilaatus küsis temalt: "Kas sina oled juutide kuningas?" Jeesus vastas talle: "Need on sinu sõnad." Siis tõstsid ülempreestrid tema vastu palju süüdistusi. Aga Pilaatus küsis temalt taas: "Kas sul pole selle peale midagi öelda? Vaata, kui palju on neil sinu peale kaevata!" Kuid Jeesus ei kostnud seepeale midagi, nii et Pilaatus oli selle üle imestunud.

Aga pühade eel oli maavalitsejal tavaks lasta vabaks üks kurjategija, kelle eest rahvas palus. Sel korral oli vangide hulgas mässajaid, kes mässu ajal olid mõrva toime pannud. Nende seas oli mees, kelle nimi oli Barabba. Ja rahvahulk tuli nüüd Pilaatuse juurde paluma, et ta teeks nii nagu tal oli kombeks. Pilaatus küsis: "Kas te tahate, et ma lasen teile vabaks juutide kuningas?" sest ta teadis, et juudid olid ta kadedusest tema kätte andnud. Ülempreestrid aga kihutasid rahvahulka tagant, et need nõuaksid vabaks pigem Barabba. Aga Pilaatus küsis rahvalt: "Mida ma teen temaga, keda te nimetate juutide kuningaks?" Ja nemad karjusid: "Löö ta risti!" Pilaatus küsis: "Mida kurja on ta teinud!" Kuid nemad karjusid veelgi kõvemini: "Löö ta risti!".

Siis laskis Pilaatus rahva viha leevendamiseks Barabba vabaks, kuid Jeesust ta laskis piitsutada ning seejärel risti lüüa. Sõdurid viisid Jeesuse maavalitseja palee siseõue - see tähendab kohtukotta - ja kutsusid kokku kogu väeosa. Nad panid purpurmantli temale selga ja kibuvitstest krooni pähe, ning hakkasid teda tervitama: "Ole tervitatud, juutide kuningas!" Ja nad löid teda pillirookepiga pähe, sülitasid tema peale, põlvitasid tema ette ja kummardasid teda. Ning kui nad olid teda küllalt mõnitanud, tõmbasid nad temalt purpurmantli seljast ja andsid tema omad riided talle selga.

Siis viisid nad Jeesuse risti lüüa. Ja nad sundisid üht möödujat, Siimonit Küreenest - Aleksandrose ja Ruufuse isa, kes oli maalt linna tulnud - et ta kannaks Jeesuse risti. Ja nad viisid Jeesuse paika, mille nimi on Kolgata, mis meie keeli tähendab "pealae ase". Seal pakuti talle mürriga segatud veini, aga tema ei võtnud. Ja nad löid ta risti, jagasid omavahel tema rõivad ja heitsid omavahel liisku, kes mida saab. See oli arvata kolmas tund (kell 9 hommikul) kui nad tema risti löid. Ja kõikidele teadmiseks oli tahvlile kirjutatud tema süü: Juutide kuningas.

Ühes temaga löid nad risti ka kaks röövlit, ühe vasemale, teise paremale poole. Aga möödakäijad pilkasid teda, nad vangutasid pead ja ütlesid: "Sina, kes sa hävitad templi ja ehitad selle kolme päevaga jälle üles - päästa iseend ja astu risti pealt alla!" Niisamuti rääkisid ülempreestrid ja kirjatundjad isekeskis ja irvitasid tema üle: "Teisi ta päästis, iseennast päästa ei suuda! Messias,

Iisraeli kuningas, astu nüüd ristilt alla, siis me näeme ja usume!" Ka need, kes ühes temaga olid risti löödud, pilkasid teda. Aga keskpäeval, kuuenda tunni ajal (kell 12), tuli suur pimedus üle kogu maa kuni üheksanda tunnini (kell 15). Ja üheksandal tunnil Jeesus hüüdis valju häälega: "Elohii, Elohii, lemaa sabahtani!", see on meie keeli "Issand, Issand, miks sa oled mind maha jätnud!" Mõned juuresseisjatest ütlesid seda kuuldes: "Vaata, ta hüüab Eelijat appi." Aga keegi jooksis ja kastis käsna äädikasse, pani selle pillirookepi otsa, pakkus seda temale juua ja ütles: "Eks me näe, kas Eelija tuleb teda maha võtma." Aga Jeesus hüüdis valju häälega ja heitis hinge. /Kõik põlvitavad/ Ja templi eesriie kärises lõhki ülemisest servast kuni alumiseni. Aga kui Jeesuse kõrval seisnud sadakonnaülem nägi, kuidas ta hinge heitis, siis ta ütles: "See inimene oli tõesti Jumala Poeg." See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

(Palmipuudepühal on sissejuhatuseks protsessioon)

Jutlus

Armsad õed ja vennad: kes olid need inimesed, kes Jeesuse risti löid? Kas nad olid kurjemad kui meie, rumalamad kui meie, või lihtsalt halvasti informeeritud? Mis viimasesse puutub, siis tõepoolest: evangeeliume ei olnud tollal veel kirjutatud, üksnes vähesed olid Jeesust kasvõi korrugi näinud, ja veel vähemad said tunnistada tema imedest - nii et meist halvemini informeeritud olid need inimesed kindlasti. Ometi on peaaegu 2000 aasta eest Jeruusalemmas sündinud kurbmängu põhjused palju sügavamal.

Rahva ootused isikule, kes ütles, et ta on Jumala Poeg, olid hiiglaslikud. Oma pärimusele toetudes unistasid juudid oma iseseisvast riigist, ja kaugemas perspektiivis kogu maailma valitsemisest. Peale selle oli igal inimesel isiklikke probleeme, ja Messialt oodati lahendust ka nendele.

Niisiis pidi Jeesus kas muutma kogu senituntud maailma kuni alustaladeni, või surema. Miks? Sellele võime leida lausa matemaatilise põhjenduse.

Matemaatikast tuntud termin 'algoritm' saab alguse Muhammad ibn Musa al-Khwarizmi nimelisest araabia teadlasest, kes 825. aasta paiku avaldas raamatu arvutamise india numbritega. Kui raamat keskaegsesse ladina keelde tõlgiti, sai al-Khwarizmist "algorismi", ning see hakkas tähendama arvutamist araabia numbritega, mis tegelikult olid küll India algupärased. Teise versioonina levis ladina autorite hulgas ka seisukoht, et sõna tuleneb kellestki filosoofist nimega Albus ja kreeka vastest sõnale 'arv' - arithmos. Kuidas sellega tegelikult oli, polegi nii tähtis.

Algoritm sai tähenduse "reguleeritud protseduur defineeritud probleemi lahenduseks lõplike ja loendatavate tehetena".

Tegelikult on nii inimene ise, kui maailm tema ümber, algoritmide valitsuse all. Kui meil on nälga, siis me püüame leida lahendust, milleni viivad teatud protsessid, mis lõpevad nälja kustutamisega. Kuigi me teame, et tahame süüa nii kaua kui me elame, ei täida paljalt teadmine kuidagi kõhtu. Kui haavast jookseb veri, siis on meil teada need tagajärjed, mis juhtuvad siis, kui haava ei puhastata või suure haava korral verejooksu ei peatata.

Algoritm varjab end meie jaoks igas piasjas, sest rahule jääb inimene ainult lahendatud probleemidega. Maailmas on aga palju veel lahendamata probleeme, ja peale selle täheldame veel lõpmatut jada. Näiteks isegi kümnet ei saa kolmega jagada päris täpselt - kolm peale koma jääb lõputult korduma, ning sellepärast esineb lahendus nendel tingimustel ainult ümardatud kujul.

Sellega on ka inimese maailma piirid määratletud. Seisukohavõtt lõpmatu jada, hulga või tsükli suhtes lõpeb alati kas ümardamisega või sellega, et inimene tunnistab oma võimetust, toob sisse juhuse ja kaose mõiste - mis tegelikult tähendab üksnes seda piiri, millest alates ta lihtsalt ei saa enam aru. Nii lõikab inimene enda jaoks parajaks ka Jumala ja tema tahte, ning kujutab neid ette inimese mõõdupuude järgi, suutmata kindlaks teha, kuivõrd on tal õigus või kui palju ta eksib.

Kui Jeesus oli tõesti Jumala Poeg ja oli teadlik inimese piiratusest, siis teadis temagi, et ta pidi kas surema või muutma piiratud ettekujutusega piiratud inimese lõpmatuks ja surematuks olevuseks väljaspool aega ja ruumi. Ilmselt aga polnud inimkonna maine õppeaeg veel läbi, ja jumalusteks saada oli meil liiga vara.

Armsad õed ja vennad, me teame tänapäeval juba puhtmatemaatilistel põhjustel, et inimese elu peaprobleemi lahendamine ei ole nii lihtne kui varem võidi arvata. Täpsemalt, et elu fenomen ei ole lahendatav probleem, vaid paradoks, milles lahendus ei esine võrduse kujul nagu algoritmide puhul.

Üksnes suuresti ümardatult võib öelda, et Jumala tahe seisneb meie jaoks mõistlikus käitumises, nii et meil oleks alati tegevuskava, mis arvestab siin maailmas kehtivate seaduspärasuste ja asjaoludega. Sest kui pärast surma on mingi teistsugune elu, nagu me kristlastena usume, siis on väga tõenäoline, et peame siin elus tehtud otsuste eest aru andma. Aamen.